

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — " "
Negyedévre 2 " 50 " "
Egy hónapra 1 " — " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesr
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Katonatisztek fizetés javítása.

Debreczen, okt. 18.

A magyar és osztrák miniszterek tegnapi értekezletén határozatba ment, hogy mindkét államképviselőháztól, illetve az ausztriai reichsráth-tól aránylagos megoszlásban 2 és fél millió forintot fognak kérni a monarchia haderejéhez tartozó katonatisztek fizetésének javítására.

A katonatiszti fizetésjavítás régóta tengeri kigyója a monarchiának; a közös miniszteri értekezlet az első pozitív lépést tegnap tette meg ez ügyben. Mi magyarok e kérdésben már állást foglaltunk el. Nem szívesen ugyan, de megszavaztunk a tisztifizetés emelését abban az esetben, ha az a hadsereg, a mely minden alkalommal kifejezést ad osztrák voltának — elismerné magyar voltát is, s nem üldözné azt, a mi magyar, a mi nemzeti jellegű.

Mint emberek sajnáljuk azt a katonatisztet, ki nagy családjával kénytelen nevelésesen csekély fizetéséből élelmezni; mint magyarok azonban nem tudunk áldozatkészek lenni oly esetben, midőn a magyar pénzből élő katona vasra vereti azt az embert, a ki a reglamától egy hajszálnyira eltér akkor, midőn a magyar «jelent» kiáltja a «hier» helyett.

Az utolsó husz esztendőben különösen sokat küzdöttünk a katonai tulajdonságok ellen. A közös hadseregtől nem egyszer türtük el nemzeti voltunk megsértését, büntetlenül. És ez akkor, midőn az a hadsereg a mi pénzünkől gazdálkodik, legalább is különös.

De ettől eltekintve fontos dolognak tartjuk, hogy úgy is zilált államháztartásunk 1 és fél millió állandó tulkiadással ne zavartassék meg. Minden évben ijjesztget bennünket a deficit réme, s a rémkép ebben az esetben megvalósulna.

A kormányok sürgősnek találják a katonatisztek fizetés javítását. Megengedjük! De nem szükségesebbé az állami tisztviselők sanyaru helyzetének javítása? Nem sürgösebb-e a közigazgatás közegeinek sorsa feletti gondolkodás? Legalább is kétszer oly fontosnak tartjuk ezt. Hát még a néptanítók!

Rokon vagy ellenszenvet akkor, midőn az ország anyagi ügyéről van szó, éreztetnünk nem szabad. Ez a felfogás uralkodik nálunk a jelen esetben is. Ha mint emberek a szájalom érzetéből a családos katonatiszt anyagi zavarának enyhítéséből megadnánk is a kért milliókat, mint magyar állampolgárok, a kik érezzük, hogy kormányunkra e dolog rendezésénél sokkal sürgösebb és fonto-

sabb dolgok várnak, nem vagyunk hajlandók adakozni.

Ha a képviselőház pénzügyi bizottsága elé kerül a dolog, hisszük, hogy ez a felfogás arat diadalt s a képviselőház sem fog az adópréssén ujjabb, vagyoni rázkódást okozható nyomást eszközölni. **B.**

Ipartestületi kongresszus.

A budapesti országos ipartestület tagjai, az ország majdnem valamennyi iparkamarájának elnökei, titkárai, az iparegyesületek nagyszámú tagjai egybegyűltek Kolozsvárott. Két napon át lankadatlan buzgalommal foglalkoztak a magyar ipar ügyével, bajával, az iparosoknak helyzetével és sokszor igen heves viták után határozati javaslatokat hoztak arra nézve, hogy miképp lehetne e bajokon segíteni, miképp lehetne a magyar ipar felvirágoztatásával együtt a magyar iparos helyzetét is olyaná tenni, a milyen az másutt, a külföldön, ahol a szorgalomnak, a munkának megvan a gyümölcse is.

Abban, hogy az 1884-iki ipartörvény rossz, hiányos, hogy az sem az iparnak, sem az iparosnak érdekeit nem védi meg kellőképp, a kongresszusnak minden tagja egyetértett. A vitakozók talán még nem tudták azt, a miről lapunknak más helyén szólunk, hogy ezt a véleményét maga a keresk. miniszterium is osztja, ahol az ipartörvény módosítására, épp a kongresszus által hön öhajtott irányban, az előkészítő munkálatok már ugyszólván befejeztettek.

Hogy a módoszatokra nézve, melyek utján a jelenlegi bajok orvosolhatók volnának, a kongresszus nem értett egyet, hogy egyesek a nyugdíj-, a betegsegélyző ügy, mások a fegyencipar kérdésének szabályozásától, a vásárügy rendezésétől várják az orvoslást, az természetes.

Nem vart incidens volt azonban az, hogy egyesek a kereskedelmi és iparkamarák mai szervezete ellen is kikeltek, azzal a megokolással, hogy e kamarák az iparosok érdekeit nem védik meg. A heves támadást épp oly heves védelemmel ellensúlyozták a rendszer hívei és a már már kitörni készülő harcot csak e kérdésnek a napirendről való levételével lehetett elodázni.

Igy hát békésen végződött a kongresszus, a melynek napirendjén sok, valóságos létkérdés szerepelt.

A hozott határozatok és az ezek kapcsán fölterjesztendő javaslatok mindenestre helyes iránymutatói lesznek annak, hogy a magyar ipart miképp lehessen úgy föllendíteni, hogy a magyar iparosnak tisztességes megélhetése is biztosítható.

A kongresszus tárgyalásairól beküldött tudósításunk a következőkben számol be:

Szombaton nyílt meg az 5-dik ipart. kongresszus. Elnökké egyhangulag R á t h Károlyt, másodelnökké T h é k Endrét választották meg. Tiszteletbeli elnökké az elnök indítványára megválasztották B é l d i Ákos gf. főispant, S z v a c s i n a Geza polgármestert és B e n i g n i Sámuel. Azután Hegedüs miniszter leiratát olvasták fel, a melyben kimentti magát meg nem jelenéseért. A miniszter képviselője, A b o n y i Emil min. tanácsos is üdvözölte az iparos gyűlést.

Az ipartörvény módosítása dolgában a kongresszus elhatározta, hogy ismételtén megsürgeti e tárgyban eddig hozott határozatainak végrehajtását. G e l l é r i Mór az ipartestület hatáskörének kibővítése dolgában terjesztett elő javaslatot, melyet elfogadtak. A gyűlés végül üdvözlő taveratot küldött a királynak és a keresk. miniszternek. Délben a város 500 teritékü ebédet adott a vendégek tiszteletére.

Délután a közszállítás ügye került tárgyalásra. Kubinyi Zsigmond szegedi kamarai titkár a hadfölszerelési szállítások ügyében terjesztett be részletes s alaposan megokolt előadói javaslatot, melyet elfogadtak Deil Jenő kassai kamarai titkár és Weidner Gusztáv (Debreczen) pótindítványával együtt. A kisiparnak egyéb közszállításokban való részvétele ügyében Pfliegler Ferencz miskolci kamarai alelnök és Öry János, a főv. iparoskör kiküldötté tett javaslatot. A középítkezésnél az iparosok érdekeinek megóvására nézve tett előterjesztéseket szintén elfogadták. Horváth dr. bpesti iparhatósági biztos meleg hangon emlékezett meg Mudrony Somáról, a szövetségi ügy első harcosáról. Az iparszöv. ügy előadói Horváth dr., Gaman Zsigmond kolozsvári kam. titkár és Sugár Ignác miskolci kamarai titkár voltak.

T h é k elnök indítványára megindították a gyűjtést Mu rony Soma emlékének megörökítésére. A jelenlevők nyomban 150 frtot adtak a kegyeletes célra.

A második napon az építő ipar szabályozását tárgyalták. R á t h elnök nyitotta meg a tárgyalást. Bobula János marosvásárhelyi építésügyi törvény alkotását sürgeti kapcsolatban a vállalkozók és építők közötti viszony szabályozásával. A javaslat hosszabb vitát provokált, melynek befejeztével a kongresszus az előadó javaslatát elfogadta.

Ezután a nyugdíj-kérdést tárgyalták. E d v i Illés László (Arad), a nyugdíj kérdés előadója terjesztett elő javaslatot, mely több indítvány alapján elfogadott kompromisszum eredménye volt. Eleinte ugy kontempláltak a nyugdíj kérdést, hogy kényszer utján oldásék meg ez a fontos kérdés, azonban ez a terv nem talált a többség támogatására s a kongresszus elfogadta azt az indítványt, hogy a már megalakult aradi és marosvásárhelyi iparos nyugdíj egyletek szervezetének alapulvétele mellett ország-szerite kamarai kerületenként iparos nyugdíj egyleteket létesítenek s ezeket orsz. szövetségbe vonják.

Az iparosok nyugdíjügye tehát ily módon nyert megoldást s a kongresszus tagjai, a sok száz vidéki kiküldött nagy meglelégedéssel fogadta a nyugdíjügynek a határozat értelmében való megoldását, mely lehetővé teszi, hogy a 6 év óta függő kérdés az ország iparosainak meglelégedésére nyert elintézt.

A fegyencipar kérdését R a c s e k k János (Vác), S á r k á n y Ferenc (Bpest) és K a l m á r István (Szeged) előadók fejtegetései után tették vita tárgyává.

A kongresszus nagy megnyugvással vette tudomásul a kormánynak a fegyencipar ügyében hozott intézkedéseit s állást foglalt az ellen, hogy a fegyházakban s a börtönökben olyan ipart folytassanak, mely a kézműiparral versenyez.

A vásárügynél S z i l á g y i Mihály (Veszprém), K o m e r e i Gyula (B.-Gyarmat), D e i l Jenő (Kassa) és még többen szólaltak fel, mire a kongresszus elhatározta, hogy a

vásárügynek olyképp való rendezését követeli, hogy a vásárok számát korlátozzák.

Deil Jenő indítványára kimondta a kongresszus, hogy a tisztességtelen verseny ellen törvényt kell alkotni.

Pilisi István előadó az aranyműves ipart a zálogházi visszaélésekkel szemben kívánja megvédeni s a kongresszus ily értelemben határoz.

A munkasközvetítés ügye került ezután sorra. E kérdés zajos vitára adott alkalmat.

Krejsy Rezső (Budapest) előadó ismertette és bírálta a tervbe vett munkasközvetítési intézményt.

László Gyula a székely kivándorlás megakadályozásának szempontjából szól a kérdéshez.

A tárgyalás során felszólt kongresszusi tagok nagyrésze ellenezte az állami munkasközvetítést, nehányan mellette foglaltak állást, heves és szenvedélyes felszólalások kapcsán.

A vita azzal végződött, hogy a kongresszus Madary Gabor (Hudapest) és Bese György (Nagyvárad) felszólalása után a munkasközvetítés kérdését levette a napirendről.

A motorikus erőre berendezett közös műhelyek létesítését dr. Kovács Gyula, a kereskedelmi muzeum igazgatója sürgette.

Horváth János (Budapest) a békéltetési bizottságok fejlesztéséről tartott előadást.

Több indítvány került a kongresszus elé s dr. Soltesz Adolfnak (Budapest), a budapesti egyesület titkáranak felszólalására az indítványokat kiadták a központi bizottságnak.

Ezzel azonban nem végezték be a békéltetési bizottságok ügyének tárgyalását, a zajos és izgatott tárgyalás csak ezután következett.

Boszó János (Szeged) javasolja, hogy a kereskedelmi és iparkamara katonaszerződések ketté, mert a kamarák mai szervezete nem alkal-

mas arra, hogy az iparosok érdekei is képviselők. A szegedi kamara pl. a szegedi iparosok érdekeivel egyáltalán nem törődik.

Deil Jenő (izgatottan fordul a fől-szóaló fele): Szégyelje magát, ilyet ne mondjon, a kamarák harmincz év óta védelmezik az iparosokat!

Erre nagy lármá támadt. A kongresszus eddig bekés tanácskozása egyszerre megakadt. Izgatott hangon szólnak az egyes kongresszusi tagok s a zaj a lármá egyre hangosabb lesz. Rath elnök hangja elvesz a lármában, az elnöki cseogettyű éles szava sem bírja lecsendesíteni a zavargókat. A néps kongresszus két pártra oszlik, az egyik párt vezetői indítványt lerjesztenek a kongresszus elé, indokolt javaslatot a kézműves kamarák szervezésére vonatkozólag.

Kubinyi Zsigmond, Thék Endre Putnok y a kamara ellen intézett támadásokat egyenesen uasítják vissza s már-már úgy látszik, hogy az elnök kénytelen lesz feloszlatni a kongresszust, a mikor az terjesztik elő, hogy ezt a kérdést vegyék most le a napirendről, napolják el a tárgyalást. Ezt az indítványt elfogadták s ezzel elcsendesedett a kongresszus.

A jövő évben tartandó kongresszus helyül Nagyváradot jelölték ki s ezzel befejezték a kongresszus tanácskozásait.

Rath elnök az előadónak s a fől-szóalóknak köszönetet mondott s a gyűlést befejezettnek nyilvánította.

Debreczen, október 18.

Közös miniszteri tanácskozás. Bécsből távirják tegnapi: A közös miniszteri értekezlet ótórái tanácskozásában megállapította az 1900. évi közös költségvetési előirányzatot.

A tisztí fizetések emelésére, a melyhez mindkét állam kormánya már előbb hozzájárult, az 1900. évi hadügyi költségvetésbe a megfelelő összegek már fel vannak véve.

A magyar miniszterek már reggel visszatértek Budapestre, a hol ma delután minisztertanács lesz.

Kiegészítésül a B. T. rövid összevont tudósításához különben ide iktatjuk:

A közös miniszteri értekezletet a közös külügyminiszterium palotájában tartották s Gouchovszky gróf külügyminiszter elnökelete alatt jelen voltak: Krieghammer br., közös hadügyminiszter, Kállay B. közös p. ü. miniszter, Spaun br. teng. parancsnok. Az osztrák kormány részéről: Clary min. elnök, Kniazoluczký lovag p. ü. miniszter. — A magyar kormány részéről: Szell K. miniszterelnök, Lukács p. ü. miniszter.

Politikai körökben elterjedt hírek szerint a közös budget eltérése az idei előirányzattól nem lesz tulságos nagy. A hadügyminiszter felvette ugyan a hadsereg rendkívüli kiadásainak előirányzatába a katonaisztek fizetés-felemelésének és az új gyorstüzelő ütegek beszerzési költségeinek eisz részletét. A két állam pénzügyminiszterei azonban utaltak a jelenlegi pénzügyi helyzetére és hangoztatták, hogy a jelen körülmények közt lehetetlen az erre való költségeket oly módon beszerezni, hogy a két állam költségvetése rohamosan ne szenvedjen. Éppen erre való tekintettel a gyorstüzelő ütegek beszerzése csak évek hosszú sorára felosztva volna keresztülvihető.

Spaun báró, a tengerészet parancsnoka az idén is ismételte több új hadihajó beszerzésére vonatkozó követelést, de ezzel a minisztertanács hamarosan végzett — egyszerűen lehetetlennek nyilvánította ezt a követelést, mire az is vettett az idei budget keretéből.

Osztrák politikai körökben elterjedt hírek szerint a gyorstüzelő ütegek beszerzését a hadügyminiszter elkerülhetőnek mondotta és ezeknek tervszerű beszerzésével a kormányok foglalkozni fognak.

Az ő felsége elnökelete alatt tartandó koronatanács valószínűleg már a jövő héten fog összeülni; sőt — a N. Fr. Pr. szerint —

Hatvani tanár ur.

— A «Debreczen» eredeti tárczája.

Az ördögös hirben állott tudós Hatvani István professzorról csak most kezd a szépirodalom valójában tudomást szerezni. Elég csodálatos, hogy Arany pompás költői felhasználása nem serkentette előbb írónkat es csak most, annyi év multán akadt egy költő, a ki benne a vigjátéki hőst meg látta.

Alig hogy felépett Makaj Emil s Tudós Hatvani professzora-nak részleleit a Petőfi-társaságban bemutatta — ismét van új irodalmi mű a mely Hatvanival foglalkozik,

Torkos László «Hatvani» czímen 12 énekes regét irt, a melyet a Petőfi-Társaság vasárnap ülésén mutatott be. A felolvasásról csak röviden emlékeztek meg a lapok, mi érdemesnek tartjuk a művet most részletesebben ismertetni.

A rege tárgya Hatvani debreczeni professzor élete.

A debreczeni tudós tanárt és orvost nagyon bosszantja, hogy az eklézsia és a város főemberei vele önkényesen rendelkeznek, minden nagyobb-kisebb nyavalyájában magukhoz rendelik, de a jutalmazással s elismeréssel ugyancsak fukarkodnak.

Haragjában felakarja törni a birtokában lévő varazskönyvben a pecsétet, mi által hatalmas szellemek lennének szolgálivá, kinek segedelmevel fityet hányhatna a gögös uraknak.

Előkeresi a könyvet, de az elhatározó perczen mégis elveti megától. Csakhogy a földre zuhanás következtében a könyvben a pecsét mégis szétörik s ezáltal Asmódi, ki Salamon király fondorkodásai miatt szeltemivel együtt szük börtönbe zárt volt, kiszabadul s hatalmat nyer, hogy hét hónapig üzhesse fondorlatait a földön, sőt ha kiszabadító-

ját megnyerheti a pokolnak, hét egész esztendeig.

A kiszabadult szellemek meghódolnak Hatvaninak, ki most már segedelmükkel csunya dolgokat visz végbe s daczol a város uraival, sőt egy lakoma alkalmával vendégeit hatalmasan meg is tréfálja.

A főlháborodás ellene azért mindegyre növekszik s végre sikerül is őt elfogni s a börtönbe zárni. Asmódi ezalatt minden módon arra törekszik, hogy Hatvanival szerződést irasson alá, melylyel lelket a pokolnak megnyerhetné, de furlangjai nem vezetnek célhoz. Végre arra határozza el magát, hogy Hatvanit kiszabadítja börtönéből s összehajszítja a polgármesterek Klárikájával, ki a lakoma alkalmával Hatvaninak nagyon megtetszett. Ha asszony lesz a háznál, majd akkor könnyebben boldogul vele.

A házasság megtörténvén, Asmódi először Klárikát ingerli fel Hatvani ellen, de ezzel czelt nem érve, Klárika anyját zudítja elene, mire végre Hatvani aláírja a szerződést, ha Asmódi őt bajaitól megszabadítja. Az aláírás alatt azonban furlang rejlik s Asmódi teljesen kudarcot vallva, kénytelen megint szük börtönébe vonulni.

Hatvani azután haláláig nyugodtan, boldogan el. Kortársai ördögöségéről nem is tudnak semmit, csak az utókor jut nyomára hagyományában.

A szépen megirt történetnek az előhangja ez:

Fekete éj után piroslik a bajnal,
Éltető világot áldva hinti szét.
Mire szívem vágyott epedő sóhajjal,
Rejgeli harmatban fürdik már a rét.
Ezer örömkönyve hirdeti az égnei,
Nogy letűnt éje a vak hitelenségnek.

Pénzdarab forgása, asztal kopogása
Földit s földöntulit újra egybeköt,

Szelemidézésnek izgató varázsa
Urrá lett megint a szellemek fölött.
Soknak nem is izlik maskép vacsorája,
Csak ha egykét őset meghívhatja raja.

Csodák merülnek föl sötét kutfeneken
Források tövében, erdők éjjelen.
A megaldott helyre, mint hajdanta régen,
Buzgó áhitattal vonul ifju, vén.
Gyalog, kocsin, hintón, kiki ahogy bírja,
S van, ki a csodákat könyvben meg is írja,

Nagyhirű Hatvani, fajunk büszkesége,
Zeoghete hát én is csoda tetteid,
Mit hirdetni szívem évek óta ége,
Szárnyra bocsátani itt az idő, itt.
Most szavam hitelre tel már, szentül hiszem,
S nem csak vén banyáknál — az Isten
örizzen!

Miről megvetően szolt a kornak korcs fajzatja:
Mese, mit diákok gyermek-agya szótt,
Ezrek hívó lelkét magával ragadja,
Szent igazsággá lesz a világ előtt.
Hogy eretnek volt, kit megasztal az ének,
Cseppet sem felek, hogy árthat hitelének.

Papon, anyakönyvön, jobb ügy rovására,
Hajba hisz soha sem kapott a magyar,
S hogy nemzeti ügynek eshetnék itt kára,
Az nem látja csak, ki latni nem akar.
Ördögöse hát csak a sógornak legyen,
S magyar ember arczat égesse a szégyen?

Nem, minekünk is van s külömb az övénél.
Hirdesse csodait hát ország-világ,
Nemes, dicső fajunk, mig e földön él,
Nevét magasztalják késő unokák.
Örökös fényben fog Hatvani ragyogni,
Ki még az ördögön is ki tudott fogni.

minthogy a közös táncszobás simán folyt le, valószínűleg el is marad.

A m. kir. államvasutak jövedelme. A m. kir. államvasutak igazgatósága f. hó 12-én egy millió forintot szállított be készpénzben a m. kir. központi pénztarba. Ezzel az összeggel együtt a f. évi beszámítás 14,500.000 fr-ra emelkedett.

Magyar törvények horvát nyelven. A horvátok számára lefordítják. Szinte hihetetlen, hogy ez eddig meg nem történt, hogy a magyar birodalom horvát tartományában eddig egyáltalán nem is vettek tudomást az országos törvények egyrészéről. Végre segítenek a bajon s előbb a horvát miniszterium, majd pedig a báni hivatal költségére kinyomatják horvát nyelven törvényeinket. A miniszterium az 1868-tól egészen 1899-ig alkotott törvényeket adja ki, a bán pedig a következő évek törvényeit. Így tehát hiányozni fog a horvát gyűjteményből, a melyet magyar pénzen készítenek, az 1848-as törvényár. Pedig éppen a horvátoknak kellene megismerkedni a ma is érvényes 48-as törvényekkel. Megláthatnak, hogy mi ellen fogtak fegyvert, milyen nemes eszméknek üzentek hadat. De különösen a horvát törvénygyűjtemény aligha tekinthető teljesnek, ha nem lesz benne még a felelős miniszteriumról szóló törvény sem. Azért tehát kár kihagyni az 1848-iki országgyűlés alkotásait, a melyeket pedig tavaly a király és nemzet együtt ünnepelt.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai helyzet. A lengyel klub tegnap délelőtti tartott ülésen befejezte a politikai vitát és egyhangulag a következő határozatot hozta:

A lengyel klub jóváhagyólag veszi tudomásul a végrehajtó bizottság szeptember 24-iki üléséről kiadott kommunikéban kimondott alapelveket, nevezetesen azt, hogy a jobboldali pártok továbbra is megmaradnak a jobboldal kötelékében és megvalósítják közös programjukat, nevezetesen arra törekednek, hogy a nyelvviszályt valamennyi nemzeti alkotmányosan biztosított egyenjogúsága alapján megszüntessék és hogy a parlamenti viszonyoknak megfelelő kormány alakuljon.

A szabadlív cseh nemzeti párt bizalmi férfiai a nyelvrendeletek visszavonása alkalmából manifesztumot bocsátottak ki, mely azt mondja, hogy a bécsi parlament a nyelvkérdés rendes megoldására a mostani viszonyok mellett sem nem alkalmas, sem nem jogosult.

A manifesztum szerint a nyelvrendeletek visszavonása a cseh népre mért agresszív csapás, a cseh nép arcába vágott égető sértés.

A manifesztum a jog, törvény és az igazság nevében, a hat milliónyi cseh nép nevében, a mely nem oka a jelenlegi helyzetnek, tiltakozik a nyelvrendeletek visszavonása ellen, majd ezt mondja: Fölvesszük az önhatalmú ránk erőszakolt harcot, felszólítjuk az egész cseh népet a döntő ellenállásra.

Az egész cseh népnek be kell bizonyítani a törvény alapján, az erkölcsi törekvéseinek megfelelő eszközökkel, hogy a cseh nép becsülete nemkevésbé értékes, mint más nemzetek becsülete; a cseh népnek nyomatékosan fel kell emelnie szavát, a cseh nép minden törvényes testületének meg kell mutatnia azt a hajthatatlan akaratát, hogy ezt az új támadást nem fogja tűrni. Meg kell mutatni a politikai világnak, a barátoknak és az ellenségnek egyaránt, hogy a cseh nép ragaszkodik elidegeníthetetlen és el nem idegeztetett jogaihoz. Hatalmasak és számosak a cseh nép ellenségei, de a jog és igazság eszméje is talál barátokat és szövetségeseket.

A cseh képviselők kezét fogva Ausztria népeinek azokkal a képviselőkkel, a kik a királyságok és tartományok egyenjogúságát és autonómiáját vették fel programjukba, tovább is őrt fognak állani nemzeti érdekeik mellett.

A cseh nép képviselői teljes elszántsággal és erős akarattal mennek az ellenzék harczba, a cseh korona közbizalomra való harczba. A jelen korszak sem batortalan, sem beteges szenvedélytől elvakultnak nem fogja találni a cseh népet.

A manifesztum azzal a felszólítással végződik, hogy minden erőt egyesíteni kell a cseh nép becsületének és jogának megvédésére, míg az igaz ügy diadalra nem jut.

Délafrikai háború.

A délafrikai harc térszéli nyugati oldalán elkezdett küzdelem folyik a burok és az angolok között. A burok ezen az oldalon szinte feltartóztatlanul nyomulnak előre, dél felé egyenesen a Fokföld belseje felé. Ezelőtt néhány nappal, a mikor az ellenségek közt az első ütközések voltak, az angol táviratok nagy örömmel jelentették, hogy az angolok győztek; ezek a győzelmek, úgy látszik azonban, csak távirati győzelmek voltak, mert a burok urai az egész nyugati oldalnak s előnyomulásukban nem tudják őket megállítani az a segítség sem, a melyet Fokvárosból küldtek Kimberleybe. A hivatalos angol táviratok mindössze annyit jelentenek, hogy a burok ezt vagy azt a várost ostromolják, arról azonban nem tesznek említést, vajjon elfoglalták-e? Pedig hogy ha tekintetbe vesszük, a mit az újabb jelentések mondanak, hogy Mafekinget csak 600 angol katona védte mintegy 2000 bur elen, nem tartjuk lehetetlennek, hogy Mafekinget, a melyet az angol lakosság különben már rég elhagyott, a burok már elfoglalták. Így lesz a dolog valószínűleg a többi várossal is. Nem is lenne másképpen érhető a buroknak szinte csodás előhaladása. Megerősíti e föltevést egy érdekes hír.

E szerint Joubert bur fővezér csak azért tört be Natalba oly nagy erővel, hogy elvonja az angolok figyelmét a nyugati oldalról; Natalba hívta az oránziakat is, hogy úgy tünjék föl, mintha a háború döntő színhelyét ide akarná tenni. Egy szóval kijátszotta az angolok haditervét, a kik tényleg Natalra irányították minden figyelmüket s ide küldtek ugyiszólván minden segítségcsapatot, a harczter nyugati oldalával pedig mit sem törődtek. A burok és a velők egyesült oránziak ki is használták azután ezt a figyelmetlenséget s Angliának nagy erőmegfeszítésére fog kerülni, ha e mulasztását pótolni akarja. — Érdekes és kiemelni való dolog, hogy Oránzs szabad állam polgárai mily önzetlen lelkesedéssel támogatják a burokat. — Kimberley majdnem tisztán oránziakból álló csapatok fogták ostrom alá s a buroknak dél felé való vonulásukban az oránziak az előőrsek. A natali harczteréről ma sincs sok hír, csak annyi, hogy Natal felső részében kihirdették a hadiállapotot, azért, mert az angol kormányzó rájött, hogy a Natali polgárság a burok pártjára állott. Nevezetes és nagy jelentőségű ez a hír, mert azt mutatja, hogy a buroknak sikerülni fog Natal népet is Anglia ellen felkelteni. Ha a fölkelésre bírják azután a basutokat és a zulukat, Anglia helyzetét szörnyen megnehezítik. Az angolok helyzete ezidő szerint válságos a harczter mindkét oldalán.

Érdekes, hogy a délafrikai legújabb események után a londoni újságok is kezdik megváltoztatni véleményüket a burokról. Még közvetlenül az ultimátum előtt is a lapok igen könnyűnek találták a transzáli háborút s bizonyos részvétellel szóltak a burokról, akik tulbecsülve erejüket, szembe mernek szállani a hatalmas Angliával. Most azután beállják, hogy az afrikai háború korántsem lesz könnyű dolog és el lehet készülni Anglia arra, hogy némelykor nem éppen kellemes hírek fognak érkezni Dél-Afrikából. Sőt akadnak olyan hangok is, amelyek egyenesen tiltakoznak az ellen, hogy a burokat gyalázzák és rebellis népnek nevezzék. Így a Westminster Gazette azt írja a többi közt, hogy a burok, a kik saját véleményük szerint függetlenségükért harcolnak, megérdemlik, mint becsületes ellenfél, az angolok teljes becsületét.

A finnek.

A szegény finnek egére mind sötétebb felhők vonulnak. Legújabbán a cár kinevezte Plehve orosz szenátort és a birodalmi tanács főkarát Finnország miniszter-államtitkárává, ami a miniszterelnökségnek felel meg. Ez megingat alkotmányosértés, mert a finn alkotmány szerint miniszter-államtitkár csak finn ember lehet. Plehve szenátor nemcsak hogy nem finn hanem a finnek esküdt ellensége. A politikai bajokhoz gazdasági baj is járul. Finnországban oly rossz volt az aratás, hogy a népet valósággal elfogta a kivándorlás láza. A wiborgi angol vicekonzul szintén aláírta a finn nép kérvényét. Az orosz kormány ezért panaszt tett a szt.-pétervári angol nagykövetnél, aki fölvilágosítást kért az alkonzultól. Wolff konzul azt felelte, hogy ő szolidárisan cselekszik népével s ha ez a brit kormány nem tetszik, lemond állásáról. Mielőtt ezt a választ a nagykövetség megkapta volna, a wiborgi alkonzul Londonból táviratilag elmozdították állásától. — Erre egyszerre 14 finn nemzetiségű angol alkonzul mondott le állásáról, mert egyik sem akart lemondani arról, hogy résztvegyen szorongatott hazája alkotmányos harczában. Angliának most nincs konzuláris képviselője Finnországban s kénytelen hazuról küldeni konzulokat oda.

Színház.

Lili.

P e r é n y i Margitnak, a debreczeni színház állandó vendégeinek tegnap volt a második bemutatkozása »Lili« elővételben három szerepben. Most is kedves, szeretetre méltó színésznőnek bizonyult, kit sokszor és lelkesen tapsoltak, de sikere nem volt oly teljes, mint tegnap. Az első és harmadik felvonás egészen egyéniségéhez illő: a második felvonásban nem aratott oly diadalt, noha a hírneves Lili keringő előadása s eljátszása fénypontja volt az estének. Énekszámait mind meg kellett ismételnie.

T a n a i Plinčard szerepét a tőle megszokott kiválósággal játszotta s azzal lepte meg a közönséget, hogy énekel is. Meg is tapsolták érte s nevetett ő is, a publikum is. Annyi bizonyos, hogy mint énekes, nem vetekedhetnék az Amerikába vitorlázott Perottival; de hát ő oly kedves színész, hogy neki még ezt is szívesen elnézzük, illetőleg elhallgatjuk.

Bámulatos tökéletességgel adta a folyton fiatalodó vén roué, Saint-Hypothése szerepét a mi páratlan Sziklaiknak. Annyi ötlet, annyi kellem, annyi móka s mindennek fölött annyi művészet volt játékában, hogy egyszerűen magával ragadta a közönséget.

B a r t h a mint de la Grange Batelière S z a t h m á r y mint Bompard, T ó t h Elek mint René igyekezettel s sikerrel egészítették ki az ensemblét. Csinosan játszott Cserényi Adél is.

F e n y é r i Bouzincourt néhány szavas szerepét vállalta el. Ezt az áldozatkészéget nem tudjuk megérteni, sem méltányolni. Fenyéri első rendű tag, kiváló jellemszínész, ki a nagy stílus egyenesen praedestinalva van. Hát az még hagyján, hogy operett-buffónak is bevállal, noha a debreczeni színházban nincs szükség, ne is legyen ily sokoldalúságra, aminek negyedrangú társulatoknál, — nálunk csak végszükség esetén van jelentősége. De valósággal fájjaljuk, hogy maholnap statiszta-szerepeket játszik. A társulat és a közönség érdekében teljes munkatért kívánunk neki.

Színházi műsor.

Szerdán A házi béke, vigjáték 3 felvonásban (Elsőszor.)

Csütörtökön A házi béke, vigjáték 3 felvonásban, (Másodsor.)

Pénteken Traviata opera. Bödi Ella felléptével.

Szombaton Traviata opera másodsor.

Vasárnap két előadás. Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal a »Vigéczek«, énekes bohózat 3 felvonásban. Este fél nyolczkor rendez helyárrakkal »Aranylakodalom« történelmi látványos színmű 8 képen.

Perényi Margit és a kolozsvári nemzeti színház. Kolozsvárra színészeket és színésznőket keresnek. Mint az Ellenzék írja, legjobban érzik a subrett szerepkör hiányosságát, amely Perényi Margit eltávozásával betöltetlen maradt. Az »Ellenzék« a következőleg ír a színész hiányról:

«Minden színigazgató szervezkedik már.

A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatóságának szervezkedéséről még semmi hírt se hallunk. Pedig sietnie kell, ha újra el nem akar kézni. Három nagy színházzal van több az országban: a pozsonyi, kassai és a nagyvárad. Ha az igazgatóság nem siet a szerződötésekkel, a jó színészt elkapkodják csak a gyengéjéből válogathat. S akkor marad a társulat olyan, mint most. A jelenlegi állapot pedig tarthatatlan. Meg akarjuk könnyíteni az igazgatóság dolgát s fölseroljuk azokat a színészeket, kik közül válogathat a színház igazgatósága.»

Itt írja azután, hogy Perényi Margit visszaszerződötése még nem késő.

Örvendünk rajta hogy a kolozsvári közönségnek szeretete az ünnepeit művésznő iránt még most is magas fokon áll. Ez fenyves tanujele Perényi Margit nagytehetségének. Arra azonban, hogy a mi kedves vendég művésznőnk megváljon a debreczeni közönségtől, a mely két vendégjátéka után annyira megszerette, aligha lesz eset. Perényi Margitot szereti és szeretni fogja a debreczeni közönség, s nem engedni eltávozni.

A művésznőt pedig nem fogja elkedvetleníteni még az a törekvés sem, amely mások előnyére az ő érdemeit elmellőzni igyekszik. Ebben különben szava van Komjáthy igazgatónak is, aki tudomásunk szerint teljesen meg van elégedve a kisasszonnyal s ennek minden alkalommal kifejezést is ad.

H I R E K.

Lili asszonyról.

Csak kritikus ne volnék olykor
— E tiszt, most érzem, mily nehéz —
Lilihez írnék izzó verset,
A próza néki oly kevés;
Az aranyos Lili asszonyhoz,
A kinek férje oly kopott,
Ki feltalálta trombitását —
Hogy irigylem, a boldogot!...

Lilihez írnék izzó verset
S ugy sajnálom, hogy nem szabad,
Pedig a szívem ugy fellángolt
A bus, ábrándos dal alatt.
Liliket láttam hosszú sorban,
A mig a mi Lilink dalolt,
A ferjek mind szürkék. kopottak
S a trombitás, ki tudja, hol?...

Egy szép, molett kis szőke asszony
Bus arcczal némán hallgatott,
Ő még talán fel nem találta
— Miként Lili — a hadnagyot.
»Oh mily bohóka a férjre nézek,
A hausse-ról baisse-ról spekulál,
Oh bárcsak én lehetnék náluk
A visszatérő ideál...»

Bandi.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órakor négy névszerinti szavazás megejtése végett gyűlésre gyűlt össze. Azaz nem nagyon gyűlt. A különben nem nagy, de »nagy«-nak-

nevezett tanácssteremben alig lézengett egy pár városatyja. Nem volt bizony semmi érdeklődés, pedig a tárgysorozat mind a négy pontja megérdemelte volna ezt. Az első névszerinti szavazást még csak meg lehetett ejteni, mert ez már harmadizben volt kitűzve s így nem kellett tekintettel lenni a jelenlevők számára.

Ez a tárgy a g u b á s o k k a l l ó j a néven ismert földterület árverésen történendő eladása volt, melyet a közgyűlés 1800 frt kikiáltási ár kikötése mellett egyhangulag elfogadott.

A többi névszerinti szavazásokat — a mennyiben ezek csak másodizben voltak kitűzve — el kellett halasztani az okt. 28-ra kitűzött újabb városi közgyűlésre. A jegyzőkönyv hitelesítése után gr. D ó g e n f e l d főispán bezárta az ülést.

* **Nándor napja.** A főiskolai tanárkar a mai Nándor nap alkalmából testületileg fejezte ki jókívánatát a jogakadémia tudós tanára, Li-zka Nándor előtt. Sokan gratuláltak névnapja alkalmából dr. Wolafka Nándor r. kath. v. püspököt is.

* **A braganzai herceg Debreczenben.** Junius havában egy délután diszben vonult ki a Vilmos huszárezred Debreczenben állomásozó századának tiszti kara a vasuti állomáshoz. Vendéget, még pedig magasrangú vendéget vártak.

Háromnegyed négy órakor robogott be a vonat. A mi Vilmos huszárijaink keményen sorba állottak s ugy üdvözöltek azt a fiatal embert, a ki mosolygó arcczal szállott ki egy első osztályú kocsiából.

Az állomáson pillanat alatt elterjedt híre hogy Ferencz József braganzai herceg, Vilmos-husár hadnagy érkezett debreczenben. A fiatal hadnagy csakugyan a braganzai herceg volt. Nagy-Váradról állomás helyéről jött Debreczenbe tisztársaival megismerkedni. Este a Hungáriában hallgatta Magyar Imre nótáit s kedélyesen beszélgetett kollegáival. Megszerezte Debreczont, s kifejezést is adott óhajának, hogy szeretné, ha ide helyeznék át.

Nagyváradon valósággal becézgették a fiatal hadnagyot. Ha a bazar szoroson végig hajtott elegáns fogatával, jobbról-balról üdvözölték, ugy hogy alig győzte fogadni a sok köszöntést.

A váradiak csak ugy emlegették:

— A mi hercegünk! A mi fiatal hercegünk.

Ferencz József herceg, a ki különben közel rokonságban van ő felségével és az uralkodó családdal Nagyváradon épen nem élt zárkózott életet. Részt vett a huszár tisztek löversenyén, a galamblovészeten. Jó viszonyban volt a két Keglevich gróffal, a kik Nagyváradon szolgálták önkéntesi évüket. Kedvelték az egész városban, s ő ezt ragaszkodással viszonzta.

A nagyváradiak azonban pár nap mulva elvesztik kedvelt hercegeket. A Vilmos huszárezred 5. és 6-ik százada — mint lapunk más helyén megirtuk — báró Leonhardi alezredessel Debreczenbe jön. Ide van hozatva a fiatal Ferencz József hadnagy is.

Lesz tehát a legmagyarabb városnak egy uralkodó családból származott hercegi lakója. Ilyen eseményre a legidősebb civisek sem emlékeznek.

Azt hisszük azonban, hogy örvendeni fognak érkezésének s csak azt kívánják, hogy

szívjon magába jó magyar szellemet, erősítse meg a magyarok iránti szeretetét. Azt a rokonszenvet, mely Nagyváradon kísérte, itt is meg fogja találni.

A herceg mentora különben már Debreczenben van, a szükséges intézkedéseket teszi meg. Ferencz József valószínű az új lovassági laktanyában fog lakni, mely mondhatni a legkényelmesebb és modernebb laktanya az egész országban.

* **Skárlát járvány.** Az összes elemi iskolákat bezárták... Ezt jelentettük három nap előtt olvasóinknak. Közegészségügyi felügyelőnknek szomorúan jellemezte ez. Akkor zárták be az iskolákat, mikor már dühöngött a járvány. Lapunk egyik munkatársának sikerült erről a nagy könnyelműségről biztos tudomást szerezni. Felelőjük ezt azért, hogy a város polgárai értesüljének, mily alapos és gondos az egészségügyi felügyelet Debreczenben.

A skárlát különben folyton tart. Tegnap 4, ma déli 12 óráig 3 megbetegedést jelentettek be a rendőrségnek. Most már megteszik az intézkedéseket. Csak az a kár, hogy az intézkedésnek kevés foganátja van. Mg a járvány le nem folyik, tehetetlenül áll az orvosi tudomány.

Csak áldozatot ne kívánjon a hiányos felügyelet, a mely különben kemény intő példa a jövőre nevez.

* **Hitelesítő közgyűlés.** A ma tartott rendkívüli városi közgyűlés jegyzőkönyvét délelőtt fél 12 órakor hitelesíteték gróf Degenfeld József főispán elnöklété alatt.

* **Személyi hír.** Sass Ede, a »Nagyvárad« politikai napilap szerkesztője, a jeles író tegnap városunkban időzött.

* **Meghívás.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácsstermében 1899. évi okt. hó 19-ik napján d. u. 3 órakor tartandó gazd. biz. ülésbe. Tárgy: Folyó ügyek.

* **Férj a zárt ajtó előtt.** J u h á s z Lajos bormérő tulajdonképpen nős ember lenne, de kedves felesége — ismeretlen ok miatt — felmondta az együttélést s ilyen formán szegény Juhász Lajos kénytelen-kedvetlen szalmaözegegy. Amennyiben azonban ő bormérő, könnyen merithet vigasztalást. Így tett tegnap éjjel is, de mikor alaposan leitta magát, eszébe jutott az ő különélő házastársa, kinek egyébként boltja van a nyugati soron Oda ment el tehát a bánatos férj s elkezdte a bezárt ajtó dőngetni. Semmi eredmény. A férj ujult erővel kezdte meg a munkát, de erre már rendőrök is érkeztek. Csitították a lelkes ferjet, de az a rendőrökre támadt s ugyan csak kiméletlenül hivatkozott a bibliai szentekre, főképen szent Andrásra, ki tudvalevőleg minden rendőrök védszentje. A vége az lett, hogy a b á n a t o s ferjet a rendőrök bekiérték.

* **A kutya veszedelem vége.** Két hónappal ezelőtt adatott tudtára mindenkinek, a kit illetett, hogy a kutyák megrend szabályoztatnak. Szájkosár és jártató szalag nélkül tilos volt megazölebeknek is utazásra menni. A rendelet nagy élkeseredést idezett elő a kutya országban. Hasztalan volt minden demonstráció, a peczerek könyörtelenül elfogták azt a négy lábú házórt, a melyik szájkosár nélkül csaiangolt. Ez így ment 2 hónapon át. A kutyatulajdonosok kezdtek már megszokni az esetet, s a rendelet kiadása óta veszedteb-marás nem fordult elő. Október 20-ig szól a parancs, tehát még csak két napig tart az ostromállapot. — Akkor aztán leszedik az ölebek, mopszlik és

vizslá
ismét

Megirt
szár e
Az ez
f. hó
Lenar
Horvá
degg,
vond
tiszt.
rancsn
rancsn
rancsn
cenben
az 5.
jön a

*
reczeni
tegnap
modern
szerzett
Schäffe
arrház
küldött
vezérei

*
vendég
diuszt,
tárolta
nevezet
a vilá
lonház
sága. A
zottság
sen kop
Mikor
közte és
párbesz

Or

recitató

vilagban
tehát az
duinom.

mondják

No,

p rancso

versemet

Eza

gyülekez

állott Ov

ményét,

mondják

miután k

jaitól kap

vissza, h

A hires

házban

czolják;

és nem k

Ovidiusz

* Z

ZichyFer

hűséges,

hászszám

tendőkön

gálja ugy

remmel t

diszérmet

F é l e

selőstül

tüzte föl

hásznak

biró lelke

vizslák szájáról a kosarat s vígan sétálhatnak ismét örízetlenül.

* **Vilmos ezred törzse Debreczenben.** Megirtuk már lapunkban, hogy a Vilmos huszár ezred törzsét áthelyezik Debreczenbe. Az ezredtörzs — mint ujabbban értesültünk — f. hó 25-én jön Debreczenbe. Ma, mennek báró Lenardi alezredes, ezredparancsnok, cabalyi Horváth János, az ezredes adjutánsa, gf. Hardegg, a »Pionieroug« parancsnoka és Wich von d-rt Reuth Lajos főhadnagy proviant tiszt. N.-Váradon maradnak az I. század parancsnoka, báró Ulm Ferenc, a II. sz. parancsnoka, gr. Bréda Viktor, a III. sz. parancsnoka, Révész Bálint kapitányok. Debreczenben lesz a 4. és 6. sz. H.-M.-Vásárheiyen az 5. század. A törzsszel együtt Debreczenbe jön a brazanzai herceg is.

* **Debreczeniek Nagyváradon.** A debreczeni ág evang. egyház küldöttége időzött tegnap Nagyváradon azor célből, hogy az ottani modern árvaházat tanulmányozza, hogy a szerzett tapasztalatokkal a Debreczenben néh. Schaffer Nándor hagyatékából — allitandó árvaház szervezésénél felhasználhassák. A küldöttségben az ag. ev. egyház debreczeni vezérei vesznek részt.

* **Ovidiusz a toloncházban.** Nevezetes vendége van a fővárosi toloncházban: Ovidiusz, a nagy író, költőt és recitátort szálaltasolta el ott a vendégszerető rendőség. E nevezetes férfúról nem vett volna tudomást a világ, ha tegnap meg nem szemléli a toloncházat a főváros fogházvizsgáló bizottsága. Az egyik nagy teremben ugyanis a bizottság elé állott egy magas, őszülő, megiehetősen kopottas alak és elszirta keserves sorsát. Mikor elpanaszolta minden buját-banátát, közte és a bizottság elnöke közt a következő párbeszéd keletkezett:

— De hát mi maga tulajdonképpen?

Ovidiusz vagyok, a nagy író költő és recitátó.

— Hogy került ide?

— Kérem az én jóvedelmem a prózai világban nem volt elegendő a megélhetésre, tehát az emberek jószívűségéhez kellett fordulnom.

— Szóval, koldult?

— Igen, prózai nyelven koldulásnak mondják.

No, és szép verseket tud írni?

— Tudok és ha a méltóságos bizottság p rancsolja, mindjárt el is szavalom egyik versemet.

— Halljuk!

Ezalatt a toloncház lakói mind összegyűlekeztek a teremben, melynek közepére állott Ovidiusz és elszavalta egyik hős költeményét, mely — mint a bizottság tagjai mondják — nem is volt nagyon rossz. Ovidiusz miután köszönettel elfogadta a bizottság tagjaitól kapott pénzbeli segítséget, büszkén vonult vissza, hogy a bizottság folytathassa szemléjét. A híres költő még néhány napig a toloncházban marad, akkor illetőségi helyére toloncházolják; ha nem vágyódik vissza a fővárosba és nem kapják rajta ismét koldulásra, akkor Ovidiusz nem kerül többé a toloncházba.

* **Zichy grófok számadó juhásza.** Zichy Ferenc gróf herceg-majoi uradalmának hűséges, öreg szolgáját, Ohergerell István juhászszámadó, aki már hetvenes hosszú esztendőknél megszakítás nélkül becsülettel szolgálja ugyanazt az uraságot, szolgálati díszéremmel tüntette ki a király kegyelme. Ez a díszérem — mint levelezők írja — B i h a r F é l e g y h á z a község háza a képviselőtestület jelenlétében vasárnap delelőtt tüzte föl a nyolczvankilenc esztendő agg juhásznak Weitzschütz János szalárdi főszolgabíró lelkes, szép beszéd kíséretében. A kitün-

telett aggastyán reszkető hangon köszöntemeg a király kegyét, a kormány jóakarátát, valamint a főszolgabíró közbenjárását és a jelenlevők érdeklődését. Leikes eljenzes követte az öreg szívből jövő őszinte szavait, a mire a vendégekkel együtt A s b ó t h Andor ágostmajori kasznár házához hajtottak kedves magyaros ebédre, ahová elvitték a kitüntetett családját is, köztük az öregnek három ököletesen ősz fiát.

* **Az ipartörvény módosítása.** A kereskedelemügyi minisztériumban a legközelebb megoldandó kérdések egyike az ipartörvény módosítása. Erre nézve az adatgyűjtés be van fejezve. Az ügy jóval túl van az előtanulmányozás stádiumán. A miniszter, mint már több alkalommal is kijelentette, hajlandó a gyakorlati élet tapasztalatai által kijelölt irányban a mai törvény lényeges intézkedéseit módosítani; az iparszabadságot azonban érinteni nem kívánja. Mielőtt a min. véglegesen dönt, bevarja a most ülésező kolozsvári iparos kongresszus javaslatait, de azonkívül a törvény módosításánál figyelemmel lesz úgy az ipar és kereskedelmi kamarák, mint egyes szaktestületek részéről hozzá betérjesztett emlékiratokra, miut a munkások ez munkaadók közti jó viszonyok méltányos szabályozására.

* **Egy huszárkapitány balesete.** — Nagyváradról jelenti tudósítók, hogy Breda Viktor grófot, a Vilmos-huszarak kapitányát, ma reggel egy megvadult remonda-ló úgy megrugta a lovagló-iskolában, hogy felső karja ketté törött. A sebesült katonát gyaloghintón vitték lakására.

* **Csalárd bukás.** Welkovic Mór debreczeni nagy kereskedő csalárd bukás büntetése miatt került a vádlottak padjára. Bűnyében tegnapra volt kiütve a vegtárgyalás, de min hogy több beidézett tanu azon nem jelent meg, a törvényszék az ügvtárgyalását tegnapi napról elnapolta és arra ujabb határnapot tűz ki.

* **Közegészségi állapot.** A vörheny nemcsak Debreczenben pusztít, hanem másutt is fellépet. Torontálvármegye közigazgatási bizottsági ülésen, melyet tegnap tartott meg Rónay Jenő főispán elnöklésével. Az orvosi jelentés szerint a megyé területén tetemesen szaporodnak a vörheny esetek, az elmúlt hónapban csak Nagy-becskereken hatvanegy eset volt.

* **Kanonokká előléptetések a nagyváradai diocesisben.** Groix Béla endródi plébanost, czimzetes prépostot a király nagyváradai kanonokká nevezte ki. Kinevezésével egyidejűleg publikálják Kucsovsky Janos nagyváradai theologiai tanár kanonokká való kinevezését, a ki 36 év óta működik mint tanár. A kinevezésről az egyházmegyei plébániák bizalmas távirati értesítést kaptak. A publikálás a hivatalos lapban holnap vagy holnapután várható.

* **Egyházi birtok parcellázása.** A csanádi kaptalan megkapta a király engedelmét arra, hogy eladhassa s temesmegyei Sztancsó alva község határában fekvő, mintegy 4000 kat. hold terjedelmű ingatlan birtokát, mely erdőből, szántóföldből, terjedelmes legelőből és szőlőből, valamint belsőségből áll. A 326.000 frtra becsült földbirtok eladására nyilvános versenytárgyalást tüztek volt ki, de a határidő lejrt anélkül, hogy a megfelelő ajánlat érkezett volna. Ez okból a földmivélelügyi minisztérium vásárolta meg a sztancsófalvi birtokot, a melynek hivatalos átvétele most folyik a helyszínen. A kincstár a megvett ingatlan nem veszi a saját kezelésébe, hanem parcellázni fogja és kisebb tagokban bocsátja eladásra vagy bérletbe. Állítólag ez a terv is fölmerült, hogy a birtokon esetleg telepítést foganatosítsanak.

* **A műcsarnokból.** A Tegnap napon hét képpel gazdagodott a Barabás-kiallítás és pedig az egyik Csengerly Antalnak a nagyevői publicistának a másik nőjének szül. König Róának az arcképe. Csengerly mint köztudomású Wlassics miniszter ipa volt. Híre jár, hogy két bécsi műáros az akvarel-

lek megtekintése és esetleg megvásárlása céljából Budapestre készült. A lánchíd alapkö ünnepet ábrázoló kép mellett több oldalról nyilvánult óhajnak megfelelőleg a holnapi naptól kezdve látható lesz két keretben a képen levő alakok mindnyájának névsora.

* **Apróságok.** G o n o s z n y e l v e l. — Hiába, még a kuglizáshoz is szerencse kell!

— Hogyne, pl. ha az anyósod dobás közben hexensuzst kap!

* **A z u t ó k u r a.** A te feleségednek már megint új toilletje van.

— Barátom, ez már az övé utókurájához tartozik.

* **M i v e l m e n t i.** Szomszéd: Nü hold, ilyen rövid, feltűnő ruhában hagysz a tied leányodat most biczikliani.

Apa: Miért ne? Mi van azon szégyelni való, ha valaki Tirolban a nyaralás alatt nyolcz kilót gyarapodott.

* **J ó l m e g v e r d e s t é k.** Kannibál asszony: Ej, de pompás, gyenge husa van ennek a fehérnek!

Kannibál: Meghiszem azt, sokáig is ütötük-vertük, míg meghalt!

* **Nagyot hallás.** Egy gazdag hölgy, a ki a nagyot hallás és fülzugástól O. Nicholson művészi füldobja által meggyógyult, annak — illetve intézetének — 20.000 márkát ajándékozott, hogy ezen pénzből olyan süketek és nagyot hallók, a kiknek nem engedik anyagi viszonyaik, hogy a füldobot beszerezhessek, ingyen láttassanak el. Levelek czimzendők: «Institut E. W. Nicholson «Longcatt» Gunnersburg, London, W. England.»

Törvényszék.

§ **Párbaj tárgyalás.** Balkányi Miklós dr. és Szabó Lajos ez év tavaszán pisztolypárbajt vívtak súlyos feltét-lekkel. Ez ügyben a vegtárgyalást tegnap d. e. tartotta meg a törvényszék. Elnök volt Hoffmann József szavazó bíró Ferenczy Lajos és előadó Kolbenheyer Kálmán. Közvádó Nagy László dr., Szabó Lajost Megyeri Pál dr. védte, míg Balkányi Miklós dr. védő nélkül jelent meg. A kihallgatás során Balkányi dr. előadta, hogy közte és Szabó közt a szőlőszövetkezeti ügyek vezetésére vonatkozólag véleménykülönbség merült fel és ebből származott a párbaj. Elnök kérdésére kijelentette, hogy miután az előzmények a párbajjal elintéztettek, nem kíván azokra most visszatérni, Szabó Lajos hasonló kijelentést tett, s már már vissza akart vonulni a törvényszék, amikor Megyeri dr. védő bemutatott egy tizenennyeg kérdő pontot tartalmazó iratot, melyet folyó évi január hónapban több szőlőszövetkezeti tag értekezlete intézett az igazgatósághoz s amelyben felvilágosítást kérnek a szövetkezeti ügyek kezeléséről. Védő ezzel az irattal kívánta bizonyítani, hogy Balkányi dr. megsértette Szabó maganbecsületét. Elnök kérdésére Balkányi dr. kijelentette, hogy nem kívánt volna ugyan ezen előzményekkel foglalkozni, amennyiben azonban a védő ügyvéd előadása ebbe belekényserítette, kijelenti, hogy a felolvasott írást több szövetkezeti tag értekezlete állapította meg és annak köldöttei juttatták az igazgatóság elé, abban semmiféle sértés Szabó Lajosra nézve nincs. Az értekezletet, annak minden egyes tagját s ezek közt őt (Balkányit) is csak saját érdekük vezette mikor illetékes helyen az igazgatóságtól kértek felvilágosítást a szövetkezeti ügyek vezetésére nézve. Erre pedig minden szövetkezeti tagnak joga van s ő, aki kedvezményezte a szövetkezet megalakítását, aki szövetkezetet megalakította, aki igenjefentékeny pénzüsszeggel hozzájárult a szövetkezetialaptöke előteremtéséhez, aki a szövetkezeti tagok nagy részét megnyerte volt a szövetkezetbe való belépésre és arra hogy pénzüket ebbe a vállalatba befektessék, kiuek az ajánlatára val szottak meg az összes igazgatósági tagok, sőt maga Szabó Lajos ügyvezető igazgató is, nem csak feljogosítva, de kötelezve

is érezte magát arra, hogy a szövetkezet ügyei iránt érdeklődjék. Viszont a védelem a sértést a hangban látta, melyet a 14. pontban használtak, kiemelte a védelem továbbá, hogy a beadvány után nyomban fegyelmet kért maga ellen és pontró-pontra megfelelt a 14 kérdésre és tisztázta azokat.

A vád és vadbeszéd meghallgatása után a törvényszék Balkanvi dr.-t tizenhárom napra, Szabót pedig 8 napra államfogházra ítélte. Mindkét érdekelt felebbezett.

§ **Férjgyilkossággal vádolt nő.** Szolnokon két napon át tárgyalta a kir. törvényszék Orley Bela elnöklété mellett özv. Szentpétery Karolyné kunhegyesi lakos bűnügyét. Azzal vádolják, hogy férjét 1897 évi április 55-én este 9 órakor megölte vagy megölette. Akkor este ugyanis Szentpétery Károly gazdát agyában összeszurkálva találtak. A csendőrszervező még kihallgathatta a halálkötőt, ki elbeszélte, hogy egy alarczos rabló támadta meg és az forgatta meg benne a kést. — Ennek dacára a gyanú nejeire esett, mivel a heteges férj nem a legjobb viszonyban élt. Két bíróság már a múlt évben felmentette a nőt, azonban a kir. kuria pótlásokat rendelt el. A szerencsétlen gyanúsított ssszonyt, kinek 4 kis gyermeke maradt, újból vizsgálati fogságba helyezték, de a vád, melyet Tóth Mór kir. ügyész képviselt, ezuttal sem tudott ellene semmi bizonyítékot felmutatni s így a kir. törvényszék Kerekes — ügyvéd védbeszéde után Szentpétery nőt újból felmentette s szabadlábra helyezte.

IRODALOM.

A Vasárnapi Ujság október 15-iki száma 18 képpel s a következő tartalommal jelent meg:

•Az aradi emlékünnepelely. — Részletek az aradi emlékünnepelelyről (képekkel az október 6-iki aradi ünnepelelyről Coszleth és Kossák fényképei után). — Költemények: •Regi barátémhoz. •Dalmady Győzőtől; •A föld és a gyermek. Sully Prudhomme után francziából Vargha Gyula. — Regénytár: •Hires szerelmek: Moricz szasz herceg és Lecouvreur Adrienne (képekkel). — •A Zöld Sugár Regény. Irta Verne Gyula (a franczia kiadás eredeti illusztrációval). — •Risotto. Emlékek Italiából. Delitől. — •Abaujmege körlevele a pesti Magyar Színház ügyében. — •A magyarok kivándorlása Amerikába. — •A pókselyem. — •Transzvál (térkép). — •Pretoria és Johannesburg (képekkel). — •Sarah Bernhardt Budapesten (képekkel). Sarah Bernhardt mint Hamlet, fénykép és Mucha Alfonz rajza után). — Irodalom és művészet, Közintézetek és Egyletek, Sakkjáték, Keptalány, Egyveleg stb, rendes heti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedevre 2 forint, a •Politikai Ujdonságokkal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-u. 4 sz.) Ugyanígy megrendelhető a •Képes Néplap, legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

Gyalog Rómába.

— Egy debreczeni diák. —

(Vége.)

Hányszor megkellett pihennem, mert már nagyon fáradt voltam. S ilyenkor elővettem azt az egyetlen levelet, melyet hazulról, még Magyarországról kapam s elolvastam, a jó ég tudja hanyadszor!

De az is jól esett ott az idegenben s aztán valahányszor elolvastam, mindannyiszor újra biztattam magamat.

Nyolczad napra érkeztem a tengerparti kikötőbe. Rubám, mindeneim át volt ázva a még akkor is folyton hulló esőtől...

De mit törődtem én már akkor avval. Siettem egyenesen a postára: „Ott van! biztosan ott kell már lennie, bármit küldtek is.

Hiszen etaknem két hete, hogy Rómából irtam! — beszélgetek magamban.

De hátha nem kapták meg levelem? A mint én se kaptam tőlük egyetlen egyet sem? Óh szegény édes anyám! Mit csinál, ha nem hallott azóta hirt fiáról?

De nem! Az nem lehet! Biztosan kell valaminek lennie! Erzem! Sejttem, hogy van! De...

Ott álltam a posta előtt! Lázasan siettem bel Siettem azért, hogy egy pár perc múlva könnyes szemmel jöjek ki.

Nem emlékszem, hogy életemben sirtam volna valaha, de ekkor úgy szerettem volna sirni.

Megtudtam odabenn, hogy érkezett hazulról pénzem s azt egy megbízáshoz hiven elküldték Capuába!

Capua!! ismétlem magamban, mintha nem jól hallottam volna!

Ki küldte azt a megbízást? Ki volt olyan gonoszlelkű, hogy így fosztott meg utolsó filléremről?

Ki volt? Egy ifju, a kivel Rómában találkoztam s három napig jártuk együtt a régi várost, a mialatt én bizalmasan elmondtam neki mindent, leirtam czimemet, hogy majd levelezhesünk s ő — ki volt, mit tudom! — harmanap bizalmammal eltűnt oldalom mellől.

Hát már ilyen ifjak is vannak? kérdezem magamtól s csak az a tudat vigasztalt, hogy — német volt.

Most már megbocsátottam neki, de akkor olyan rosszul esett!

Kijöttem s ott álltam az esőben, mint a kinek már mindegy, akár bent, akár kint.

S akkor egy nyajas, fiatal uri embér közeledett felém s megzölitott.

A consul volt!

Felvezetett hivatalába s ott aztán elpanaszoltam neki sorsomat, az igaz egy kissé néhezen ment, mert nem tudott magyarul — de azért megértette töredékes előadásomat s az által, hogy a tengerre Fiuméig szabad jelyet adott, megmentett legalább is 10—12 napi kínos gyalogástól.

A •Villám« csak este indult, de én felmentem már délután rá s ott egy félreeső helyen lonyogodtam. Fel sem ébredtem addig, míg — éjszaka kitörvén a vihar — a víz át nem csapott a fedőlközön, elborítva azt pillanatra, a mely pillanat elég volt arra, hogy tiszta víz légyek.

S ilyen vizes ruhában kellett átírásztanom az éjszakát, míg csak másnap meg nem érkezünk Fiuméba. Még a menetből maradt egy pár krajczár magyar pénzem! Elég volt arra, hogy egy néhány sort irhassak haza, s aztán halat adjak a jó Istennek — a kinek közellétét csak akkor érzi igazán az ember, hogy visszavezéret az édes haza földére s hol szenvedni is edesebb, mint máautt boldogul élni.

Es most itthol vagyok! S kis fali óránk egyhangu ütéseit hallgatom... s elgondolkozom...

Lelkemnek olyan jól esik valami!

Igen, mert annál emberebb az ember, mennél többet lát, tapasztal, ezt pedig nem lehet a könyvekből elsajátítani, hanem csak az... életből!

Ki kell menni már ifjukorban az élet viharába, az élet, a megpróbáltatás tengerére, hogy ifju szívünket, mely olyan, mint a gyenge rozszirom, magába szivja az éltető haruot, a jót ép úgy mint a perzselő napsugárt, a rosszat, — mondom, hogy ifju szívünket megedzük, hogy majd az élet viharában ne tudjon a porba gyürni a balsors s ne tudjon esztelen gyönyörökbe ringatni a jótét.

S erős lételekre szüksége van szegénynek, gazdagnak egyaránt.

A szegénynek, mert csak így élhet igazán s becsületesen s a gazdagnak... mert csak így menekülhet meg az elbukástól, így becsüli meg ama talentumot.

Ki a természetbe ifju! Ismerd meg ő: s úgy megkedved, hogy többet el nem válhatsz tőle... Hiszen ő annyi szépre, annyi jórátanít, s olyan igaz barátod! Ismerd meg e legjobb barátodat s akkor érzed, milyen hideg

világban éltél eddig, akkor tanulsz lelkesedni a szepért, a jóért!

Menj csak be Szt. Péter templomába, hogy lelked áthathassa az az ámulat, az a félelemmel vegyült nagyszerűség, az a szent áhitat, mit ilyenkor érez az ember; lásd csak Rafaello festményeit s ülj ott a némán, összefont kézzel ülő szemlélok között, akkor érzed, akkor megérted, mi vonzott engem hazámól olyan messze, egy idegen országba, idegen nép közé... egyedül!

Fel hát Italia örök derült ege alá, ki hát az életbe, hogy lelked erős legyen, mert, igaz ugyan, hogy a rosszat épügy magadéva teheted, mint a jót, de ha egyszer megedzed szivelet, hogy csak a jót fogadja be, akkor erősebben allasz még a balsorsban is, mint az, ki ott ült a könyvek mellett s azokból akart magának kincset gyűjteni az... életbe.

Ki az életbe ifju s akkor tapasztalod, hogy egy kincse van mindenkinek, mit el nem vehet senki em — a becsület s egy hazája — a mely őt szülte! Ha e kettőért élsz, ha e kettőt megtudod védelmezni, sőt az utóbbit boldogabba tenni, akkor éltél, máskülönb... elragadt az ar nyomtalanul.

CSARNOK.

Miről regél a malom?

Regény.

Sudermannról.

(9.)

— Folytatás. —

Márton fejét rázva néz fiatal baksi neje után, akinek modorát ismeri; azután egy kis idő multán megragadja öccse kezét s az ajtóra mutatva kérdi:

— Te, olyanak látszik ez, ki ki akar na turni téged a helyedből?

— Igazán, — nem! — mondja János elfogultan nevetve.

— Oh, fiu — dörmögé Márton bozontos haját végig simitva — mit álltam én ki! Hány éjszakán henteregetem álmatlanul ágyamban, ha rád gondoltam és az igazságtalanságra, amit veled elkövettem!

Elhalgatott aztán megint elkezdte:

— És mégis ha rá néztem; milyen kedves, milyen aratlan, mond még magad, lehetne az, hogy ezt a teremést ne szeressem?

— Mikor megláttam — tisztára v gem volt, néhehe! Sokban emlékeztetett rád — jókedvű fényes szemű, bohó — akár te. Gyermekek volt meg s az is maradt maig! — aratlan, szilaj, játszani szerető, mint egy gyermek, — de kordában kell tartani, különben kirug a hamból.

De nekem éden így tetszik — gyenge mosoly fut arczán végig — és ha meggondolom a dolgot — nem tudnék megenni apró ostobaságai nélkül. Te tudod, mindig kell nekem valaki, a kin atyáskodjam, eddig itt voltál te, most itt van ő.

Igy megkönnyítette szívét, mely hallgatásba merült.

— Es boldog vagy? — kérdi János.

Márton sűrű füstfelhőbe burkolja magát s egy idő multán abból szól ki:

— Hm, attól függ!

— Mitől?

— Attól, hogy te gyülölöd-e!

— En gyülölöm-e?

— Na, ne, védekezz!

János nem felel. — Jobban be fogja majd azt bizonyítani bátyjának, mintha azt szóval tenné, — szeméit behunyva visszáóll a levél falba.

Trude áll az ajtóban, kezében lámpát tart. Gyengéd, gyermekes arczát a szegyekezés pirja futja át, s lehunyt szempillái hosszú félkörű árnyékok vetnek arczára.

— Ostoba kis fiu te! — mondja Márton gyöngéden a nő boglyas haját simogatva.

— János, nem akarsz még aludni menni? — kérdezi a nő, nagy komolysággal, de hangjából kicseng az eluyomott nevetés.

— Jó, éjt bátyám!

— Várj, veled megyek.

János sógornőjének kezét nyújtja, a ki csendesen nevére felvonult.

Márton elveszi neje kezéből a lámpát és előre világít fivérének a lépcsőn. Fenn aztán megragadja annak kezét, egy ideig mely szertő pillantással szemébe néz, mint olyan, a ki nem tud betelni boldogsággal, majd csendesen elhagyja a szobát.

János sóhajt es kinyújtózik két kezét mellére szoritva. Oly nehéz a szive csupa örömtől. Utánna akar menni bátyjához, hogy néhány halás szóval könnyítsen annak lelkén, de már hallja, hogy az lenn megy az udvaron. Már késő van. Mielőtt aludni megy, neki meg kell nyugodnia.

Eloltja a lámpát és kinyit egy ablakszárnyat. Hűvös esti szellő csapja meg homlokát. Az oly jól esik neki, az nyugtat.

Rakonyókök az ablak parkányára, füttyöl egy nótát és — néz ki a homályba. Az almafa ott alatta virágában áll, egy fehér hullámos virágtenger az. Hányszor mászott fel arra, hányszor pihent meg játékól fáradtan annak árnyékába dőlve és — csendesen álmodozva, míg annak susogó galyai édes, ábrándos mesét susogtak neki. Ha azután őszkor szélroham süvöltött át az ágakon, hullottak az arany-sárga almák és majdnem az ölébe estek. Az volt az élet!

Mi nem jut az embernek olyankor az eszébe, ha úgy csendesen füttyölget! Minden hang új dalt, minden dallam új emléket támaszt fel sirjából. És a régi dalokkal felébred a régi vágy s pille szárnyon bezállja végtelen birodalmát a hold és hajnal pirkadása közt.

Es a mikor lenéz a homályba a sülyedő földre, észreveszi, amint egy ablakszárny lassan meguylik, s abból egy alak hajlik ki. Az ólomzürke ovélból, melyet a haj arnyékos fodra kiemel, két sötét szem macska-hamisan felnéz hozzá.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Előkészületek a tavaszi vetemények alá.

Messze van még az idő attól, hogy a vetőgépek munkájukat a szántóföld barázdáin újból megkezdjék, mégis már most kell megtenni azon előkészületeket, melyek tavaszi veteményeink termelésének sikere érdekében elkerülhetetlenül szükségesek.

Ez előkészületek elseje a talaj mikénti megmunkálása.

Tavaszi vetemények alá a talaj munkálásánál az első és fő elv az, hogy a művelés még ősszel megkezdessék és pedig ha csak lehetséges, álljon ez a mély szántásból, mert mély szántás nélkül mindig bizonytalan és tökéletlen munkát végezünk, akár hogyan is iparkodjunk tavasszal ezt pótolni. A ki ismeri a talajok szerkezetét és a kultúrvények életfolyamatát, annak nem szükséges teljes részleteiben indokolunk ezen elv igazságait.

Elegendő, ha csak annyit említünk fel, hogy a szántással az összeüledett talajnak megporhanyítását a télfagnak termékenyítő és javító hatását; talajunk szelidítését s a téli nedvességnek konszerválását czélozzuk. E czél elérése a terméseredmények mennyiségének és minőségének javulását idezi elő, miért is nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy minden tavasszal bevetendő föld még az ősz folyamán megszántassék.

A további előkészület a trágyázás keresztülvitelére vonatkozik. Sajnosan tapasztaljuk, hogy gazdaközönségünk e kérdéssel még mindig nincsen tisztában. Nem tudja, vagy nem akarja belátni azt, hogy a trágya a gazdának legnagyobb kincse, a gazdaságokban észlelhető tapasztalatok legalább ezen feltevésnek adnak jogosultságot.

Mellőzzük ez alkalommal azon hiányok felemlítését, s azon hibák felsorolását, melyek a gazdaságok trágya telepeit illetőleg konstatalhatók.

Kizárólag annak felemlítésére szoríko-

zunk, hogy minő helytelenül kezelik sokan a trágyát magán a szántóföldön. Kihordatják azt még október-november hó folyamán s a kupacokat elkészítvén, azokat tavaszig teljesen érintetlenül hagyják.

Ez a lehető legrosszabb eljárás s jele annak, hogy az illető gazda a trágyakezelés mikéntjéről fogalommal sem bír. Rossz az eljárás azért, mert a kupacokban felhalmozott trágyából az eső és hó a tápanyagokat mind kilugozza, azok egy helyen a kupac fenekén gyűlnek össze nagy mennyiségben s a tavaszi veteménynek fejlődését és ennek következményeként megdőlését idezik elő.

A trágyát, mihelyt kihordattuk, azonnal szét kell egyenletesen teregetni s vagy — ha az idő megengedi, azonnal alászántani vagy — és ez a léghelyesebb elterepetve hagyva tavaszig, hogy így a trágya alatt a talaj beérjen.

Aki műtrágyát használ, az meg okvetlen a tél folyamán gondoljon annak beszerzéséről, mert a tavaszi nagy forgalom sokszor lehetlenné teszi a szállítás idejeki eszközését.

A beszerzett trágyát lebetőleg száraz szellős helyen tartsuk el, mert műtrágyáink egy némelyike nem hygroskopikus természete miatt nagyon összecsomósodik s így azoknak szétválasztása, illetve a kiszórasra való almassá tétele tavasszal nagy nehézségbe ütközik.

A vetőmagvak változtatásáról és beszerzéséről is most kell már gondoskodni. E tekintetben a kellő óvatosság nem eléggé ajánlható, mert újabban a vetőmagvak hamisítása is napirenden van. Czélszerű mindenesetre vásárlásoknál az állami vetőmagvizsgáló állomások szakvéleményét igénybe venni, melyek gazdák részére díjmentesek.

Ime nagyjában ezek azon dolgok, melyekre szükségesnek és időszerűnek véltük gazdáink figyelmét felhívni.

Budapesti gabonatözsde.

Okt. 17.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Bursa	kilós	Ar 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frttól	frtig		frttól	frtig
Bánsági	76	8.15	8.25	80	08.75	08.90
"	77	8.25	08.35	81	08.75	08.90
"	78	08.35	08.45	82	—	—
Tiszavidéki	79	08.40	08.55	—	08.75	08.80
"	76	8.15	8.25	80	08.75	0.890
"	77	8.25	8.35	81	—	—
Pestvidéki	78	08.35	08.45	82	08.70	08.79
"	79	08.40	08.50	—	—	75
"	79	8.10	8.20	80	08.70	—
Fehérmegyei	76	8.20	8.30	81	08.70	00.80
"	78	8.30	8.40	82	8.70	— 80
"	79	08.35	08.50	—	8.70	—
Bácskai	76	8.15	08.20	80	00.00	—
"	77	8.20	8.30	81	00.00	00.00
"	78	8.30	08.40	82	—	00.00
Északmag	79	8.35	08.50	—	—	—
"	75	8.40	8.45	80	—	—
"	79	8.45	8.55	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilógram
Rözs elsőrendű	uj 70—72	6.55 6.65
" másodrendű	—	6.40 6.50
Árpa takarmánynak	» 60—62	6. — 6.20
" égetni való	» 62—64	5.70 5.90
" serfözdei	» 64—66	6.60 7. —
Zab	» — — — uj 39—41	5.35 5.45
Tengeri bánsági	» — — — uj	5.10 5.30
" más nemű	» — — —	0.00 0. —
Repce bánsági	» — — —	11.60 12.10
Köles	» — — —	4.80 5.30

Sertés vásár.

Kőbányai sertés piac. Okt. 14. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kgm felüli — kr. Közép pkint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat közép (paronként 251—320 kg. 43—44 kr. Fialat könnyű paronként 250 kg. sulyban 44 1/2—45 krig. Szerbiai: Nehéz pkint 260 kg. sulyban 41 1/2—42 krig.

Sertéslétszám: 1899. évi okt. hó 15 napján volt készlet 39781 darab, okt. 16. felhajtott 473 drb, 1899 okt. 16-en elszállított 484 db. 17-ára maradt 36.770 db. A hizott sertésüzlet irányzata lanya.

Hirdetmény.

Debreczeni Ipar és Kereskedelmi Bank

a könyvbetétek után

folyó évi október hó 10-től

kezdődőleg további intézkedésig

(5%) öt százalékot fizet.

Az igazgatóság.

Divatos

női ruha szövetek,

selymek,

női ruha flanellek,

cosmanosi mosó vелеzek,

Himalaya téli kendők,

olcsó szabott áron kaphatók

Szabó Lajos Fiai cégénél

Debreczen.

Ügynökök

és

Magán személyek,

kiknek ösmerettségek van, egy mindenütt nélkülözhetetlen, újonnan szabadalmazott cikk árusítására, kerestetnek egy új gyári cég által, a mely cég magas jutalekot esetleg biztos fizetést nyújt. Ajánlatok intézendők: Klimesch Co. Prag 1134—II.

Megbízható

férfiruha szöveteket

minden kivitelben ajánl

jutányos árban

a Kastner és Öhler cég

posztóosztálya

GRÁ CZ.

Különlegesség: **Stiriai lóden.**

Minták ingyen. — Magyar levelezés.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levéloríték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

A
biztat
hazai
tellen
minde
közöln
folyam
mi kö
gyerm
tar lá
közéle
el aka
iskoláb
tudato
az éle

W
művés
tésére
delte,
ban er
azzal
vészet
velését
nél ke
zásban
értékü
meki n

H
iskoláb
érzek f
gondol
legalsó
léltetni
termész
hogy a
nagy n
helység
annyiba
nagyjain
emlékez
helyek
képekbé

De
mutassá
dukció
mit az
természe
neki. M
és tanul
ben: a
nyilván
belátják,
értekezle
gyermek
mél a t
tökéletes

Műv
nösen a t
a kultus
történelm
históriára